

Til alle kommuner

Holbergsgade 6
1057 København K
Telefon 33 92 93 00
post@aeldremin.dk
www.aeldremin.dk

Sagsnr.
2024 - 4518

Doknr.
942578

Dato
06-01-2025

Orientering om vedtagelse af lov om lokalplejehjem

1. Indledning og baggrund

Folketinget har den 19. december 2024 vedtaget lovforslag nr. L 90 – lov om lokalplejehjem, som træder i kraft den 1. januar 2025.

Lovforslaget som vedtaget kan tilgås her:

<https://www.retsinformation.dk/eli/ft/202413L00090>.

Lov om lokalplejehjem er en del af en større lovpakke, som udmønter de lovgivningsmæssige elementer i *Aftale om en reform af ældreområdet*, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) indgik den 18. april 2024 sammen med Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre.

De øvrige love, der udmønter reformen, er ældreloven, lov om ældretilsyn, lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v. og forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om socialtilsyn og forskellige andre love (Ændringer som følge af ældreloven, lov om ældretilsyn og lov om lokalplejehjem) (følgeloven).

Ud over lov om lokalplejehjem bliver følgende administrative forskrift udstedt som følge heraf: Bekendtgørelse om lokalplejehjem (herefter lokalplejhjemsbekendtgørelsen).

Til orientering er der afsat 120,0 mio. kr. fra 2024-2027 til at understøtte kommunernes modning til og implementering af lokalplejehjem. Det kan fx være til rådgivning af ledelse og bestyrelser, udarbejdelse af vedtægter og midlertidige udgifter til administrativ understøttelse mv. Der udmeldes mere herom i begyndelsen af 2025.

Denne orienteringsskrivelse beskriver overordnet de nye regler, som lov om lokalplejehjem og den administrative forskrift medfører. For yderligere baggrund og en udførlig gennemgang af de nye regler henvises der til lovforslaget med bemærkninger, som kan findes i ovennævnte link.

2. Overordnet om lov om lokalplejehjem

Lov om lokalplejehjem er en ny hovedlov, som tilvejebringer de overordnede lovgivningsmæssige rammer for etableringen af lokalplejehjem.

Med lov om lokalplejehjem får kommunerne mulighed for at etablere plejehjem med større frihedsgrader end øvrige kommunale plejehjem. Lokalplejehjem etableres som kommunale aktieselskaber efter reglerne i selskabsloven. Det indebærer, at de kommunale aktieselskaber, der driver lokalplejehjem, får professionelle bestyrelser med repræsentanter fra lokalområdet, herunder det private erhvervsliv, som får eget ansvar for selskabets økonomi og drift.

Det er hensigten med loven at give den ældre flere valgmuligheder og at skabe de lovgivningsmæssige rammer for, at kommunerne kan etablere plejehjem, der har samme frihedsgrader som private friplejehjem, men hvor kommunerne har ejerskabet og bevarer ansvaret for visitation og økonomi.

3. Hovedelementer i lov om lokalplejehjem

3.1. Etablering af lokalplejehjem (§ 3)

Med lov om lokalplejehjem får kommunerne fra 1. januar 2025 mulighed for at etablere kommunale aktieselskaber, der driver lokalplejehjem. Der er således ikke tale om en pligt for kommunerne.

Et aktieselskab, der driver lokalplejehjem, kan ejes af en eller flere kommuner. Der kan ikke være private kapitalandele i selskabet.

Det kommunale aktieselskab, der driver lokalplejehjem, etableres efter reglerne i selskabsloven.

3.2. Tilkøbsydelser (§ 2)

Lokalplejehjem får mulighed for at tilbyde beboerne tilkøbsydelser. Tilkøbsydelser kan fx være ekstra rengøring, mad til pårørende eller forplejning i forbindelse med fejring af mærkedage. Tilkøbsydelser skal være ydelser, der ligger ud over, hvad beboerne er berettiget til efter gældende lov. Prisen for tilkøbsydelser skal fastsættes så den svarer til markedsprisen, men kan, uanset markedsprisen, ikke fastsættes under kostprisen.

3.3. Ledelse m.v. (§§ 4-5)

Kommunale aktieselskaber er omfattet af selskabsloven og de ledelsesprincipper, der følger deraf.

Det følger heraf, at generalforsamlingen udgør selskabets øverste myndighed, og at en kommunal ejer på generalforsamling kan udøve sin ret til at træffe beslutning i selskabet. Det følger også heraf, at generalforsamlingen udpeger en bestyrelse, og at generalforsamlingen til en hver tid har ret til at udskifte eller afsætte hele eller dele af bestyrelsen.

Det fremgår af § 4, stk. 2, at den kommunale ejer skal sikre, at det i vedtægten for aktieselskabet fremgår, at generalforsamlingen udpeger formanden og en eventuel næstformand for bestyrelsen.

Sammensætningen af bestyrelsen reguleres i *Bekendtgørelse om lokalplejehjem*. Her fremgår det bl.a. af § 2, at bestyrelsen skal bestå af 4 medlemmer, der udpeges af generalforsamlingen, samt 1 medlem, der udpeges af medarbejderne, såfremt medarbejder ønsker en repræsentant i bestyrelsen. Det fremgår desuden, at der kun kan sidde 1 kommunal repræsentant i bestyrelsen, samt at den kommunale repræsentant ikke kan udpeges som formand eller næstformand.

Det fremgår derudover, at bestyrelsen til sammen skal besidde de nødvendige kompetencer og erfaringer, eksempelvis erfaringer med selskabsdrift, forvaltning og jura, strategi og ledelse samt pleje- og sundhedsfaglighed.

3.4. Lokaler (§ 7)

Lokalplejehjem drives i plejeboliger jf. almenboliglovens § 5, stk. eller plejehjem jf. § 47 ældreloven. Aktieselskabet, der driver lokalplejehjem, indgår kontrakt om leje af servicearealet med ejeren af bygningen.

Det forhold, at lokalplejehjem drives i plejeboliger efter almenboligloven eller plejehjem efter ældreloven betyder, at de boliger, der er tilknyttet lokalplejehjemmet, er omfattet af den kommunale anvisningsret der følger af § 54, stk. 1 og § 57 stk. 1 i almenboligloven.

3.5. Afregning m.v. (§ 8)

Regler om kommunernes betaling for den hjælp og støtte m.v. som lokalplejehjemmet skal levere, fastsættes i *Bekendtgørelse om lokalplejehjem*. Det fremgår af bekendtgørelsen, at kommunen og det kommunale aktieselskab aftaler pris for hjælp og støtte efter serviceloven på lokalhjemmet ud fra vejledende takster. Indgås der ikke aftale beregner kommunen prisen baseret på gennemsnitlige omkostninger for tilsvarende tilbud. Beregninger skal følge Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning om omkostningskalkulationer og inkludere direkte og indirekte tilbud. Kommunen skal sikre gennemsigtighed og kunne dokumentere beregningerne. Hvis der ikke findes et tilsvarende tilbud i kommunen, fastsættes prisen skønsmæssigt.

3.6. Tilsyn (§11)

Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at føre tilsyn med, at lokalplejehjem varetager sine opgaver inden for rammerne af lovgivningen. Dette tilsyn er et juridisk tilsyn, der ikke skal forveksles med det ældrefaglige eller plejefaglige tilsyn, der føres af fx det kommende ældretilsyn. Det juridiske tilsyn indebærer, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med, at det kommunale aktieselskab, der driver lokalplejehjem overholder de regler, der

gælder for aktieselskabets virksomhed, herunder reglerne i ældreloven, serviceloven og reglerne i denne lov.

Kommunen vil selv kunne tilrettelægge tilsynet. Hvis flere kommuner sammen ejer det kommunale aktieselskab, skal hver enkelt kommune føre tilsyn med, at aktieselskabet løser opgaverne i overensstemmelse med de retningslinjer, kommunalbestyrelsen har fastlagt.

Kommunen skal desuden, som led i sin tilsynsforpligtelse, føre tilsyn med, at lokalplejehjemmet ikke sælger tilkøbsydelse, der træder i stedet for den hjælp, borgeren er berettiget til efter gældende lov.

Med venlig hilsen

Pernille Skafte
Kontorchef